

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Bednarek - Moraś

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

SO Iwona Siuta

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 12 czerwca 2014 r. w S.sprawy z wniosku wierzyciela **C.(...)(...) w W.**

przeciwko dłużnikowi **A. K.**

o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w elektronicznym postępowaniu upominawczym na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 30 stycznia 2014 r. wydane w sprawie o sygn. akt IX Co 8345/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. akt IX Co 8345/13 oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w elektronicznym postępowaniu upominawczym na rzecz następcy prawnego wierzyciela.

Sąd podkreślił, że wnioskodawca operacją żądanie na podstawie art. 788 k.p.c. za pomocą stosownych dokumentów, winien był wykazać, że nabył od pierwotnego wierzyciela (...) S.A.Oddział w (...) z siedzibą w W.wierzytelność w stosunku do dłużnika wynikającą ze stosunku zobowiązaniowego istniejącego pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Analiza dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę nie dała tymczasem sądowi podstaw do ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym objętym niniejszym postępowaniem klauzulowym.

Sąd wskazał, że z § 1 ust. 1 umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.03.2013 r. wynika, że dane dotyczące wierzytelności i dłużników według stanu na dzień rozliczenia stanowią załącznik nr 1 do przedmiotowej umowy. Z pisma, które ma w założeniu wnioskodawcy stanowić załącznik do przedmiotowej umowy sprzedaży wierzytelności nie wynika, zdaniem sądu, iż wierzytelności w niej wskazane zostały objęte ww. umową. Na wydruku znajduje się zapis „załącznik nr 1 do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.03.2013 r. – Zestawienie wierzytelności na dzień rozliczenia tj. 18.03.2013 r., brak jednakże informacji, kto go sporządził. Powyższe doprowadziło sąd do przekonania, że brak jest podstaw do uznania, iż doszło do cesji wierzytelności objętej nakazem zapłaty objętym niniejszym postępowaniem klauzulowym.

Kolejno sąd nadmienił, że w piśmie mającym stanowić załącznik nr 1 do umowy cesji wierzytelności z dnia 26.03.2013 r. wskazane są pewne kwoty. Jednakże istnieje rozbieżność między należnościami w nich wskazanymi a należnością zasądzoną tytułem wykonawczym objętym niniejszym postępowaniem klauzulowym. Natomiast o tożsamości przedmiotu zbycia, w tym przypadku wierzytelności, można mówić w sytuacji, gdy wszystkie elementy przedmiot ten identyfikujące są takie same (postanowienie Sądu Apelacyjnego we (...))(...)

Mając na uwadze powyższe, sąd stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał, aby nabył wierzytelność wynikającą ze wskazanego tytułu wykonawczego, przedłożył bowiem niekompletne dokumenty, co nie mogło skutkować uwzględnieniem przedmiotowego wniosku.

Zażalenie na postanowienie sądu złożył wierzyciel i zaskarżając je w całości wniósł o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku wierzyciela, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania sądowi I instancji oraz zasądzenie na rzecz pełnomocnika kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Orzeczeniu zarzucił dokonanie sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że nie zostały spełnione wymogi wynikające z art. 788 § 1 k.p.c. dotyczące udokumentowania następstwa prawnego dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

W uzasadnieniu podniósł, że umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2013 r. wraz z załącznikiem dotyczyło poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod ww. umową wraz z załącznikiem ((...)Wierzytelność przysługująca od dłużnika została skonkretyzowana w załączniku do umowy, gdzie widniały m.in. kwota wierzytelności, dane dłużnika oraz sygn. tytułu wykonawczego na rzecz pierwotnego wierzyciela. Poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod umową sprzedaży wierzytelności dotyczyło umowy wraz z załącznikiem, stanowiącym jej integralną część. Forma poświadczeń dokonanych przez notariusza wynika ze stosownych przepisów tj. ustawy prawo o notariacie z dnia 14 lutego 1991 r. Wszystkie informacje potrzebne do przyporządkowania poszczególnych poświadczeń notarialnych do określonych dokumentów wynikają wprost z treści dokumentów dołączonych do wniosku.

Odnosząc się do formy załącznika wskazał, że został on przedłożony jako wyciąg i był odpowiednio oznaczony. Pierwsza strona wyciągu z załącznika nr 1 do umowy z dnia 26 marca 2013 r. opatrzona był tytułem „(...)sprzedaży wierzytelności z dnia (...) - Zestawienie Wierzytelności nadzień rozliczenia(...)”, natomiast druga „wyciąg z załącznika nr 1 umowy z dn. (...)” Dodał dalej, że jest to dokument prywatny, a więc nie ma znaczenia, czy opis wyciągu sporządzony został przy pomocy pisma drukowanego czy też odręcznie. Poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod umową sprzedaży wierzytelności dotyczyło umowy wraz z załącznikiem, stanowiącym jej integralną część co oznacza, że poświadczenie notarialne podpisów dołączone do wniosku odnosiło się również do załącznika, nadając mu w konsekwencji moc dokumentu prywatnego z podpisami urzędowo poświadczonymi.

Kolejno wskazał, że pełnomocnik wierzyciela dołączył do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności odpisy wymaganych dokumentów poświadczone za zgodność z oryginałem, który to oryginał sporządził notariusz w formie trwale połączonego kompletu dokumentów dołączonych do wniosku. Pełnomocnik sporządzając odpisy dokumentów, musi siłą rzeczy dokonać ich rozdzielenia, w celu ich skopiowania. Jedynie notariusz może połączyć dokumenty w sposób trwały. W związku z powyższym, uwzględniając realia obrotu masowego, nie jest możliwe, w ocenie sądu, dostarczenie do sądu trwale połączonych dokumentów, wykazujących przejście uprawnień wraz z podpisami notarialnie poświadczonymi, dlatego też sąd zobowiązany jest do analizy treści dokumentów. W razie wątpliwości sąd może wezwać pełnomocnika do uzupełnienia ew. braków formalnych wniosku lub wyjaśnienia określonych kwestii.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Stosownie do dyspozycji przepisu art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten umożliwia realizację istniejącego już tytułu egzekucyjnego w sytuacji, gdy wymienione w nim osoby straciły przymiot wierzyciela lub dłużnika i z tego względu niemożliwym jest skuteczne wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego z ich udziałem.

W związku z tym, warunkiem koniecznym do uwzględnienia wniosku w tym przedmiocie jest wykazanie przez stronę zainteresowaną, iż w wyniku zaistnienia określonych zdarzeń o charakterze materialnoprawnym nastąpiły zmiany podmiotowe w zakresie praw i obowiązków jednej ze stron. Wystarczy, że osnova dokumentu tylko stwierdza fakt przejścia praw lub obowiązków. Nadto, w dokumencie muszą być wykazane wszystkie te elementy, od których w świetle okoliczności wynikających z treści wniosku i dołączonych doń dokumentów prawo materialne uzależnia dojście następstwa prawnego do skutku. Tylko w takim przypadku można twierdzić, że doszło do wykazania przejścia praw w rozumieniu art. 788 § 1 k.p.c.

Na gruncie wskazanego przepisu, środkiem dowodowym potwierdzającym ten fakt może być jedynie dokument urzędowy lub dokument prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym. Sąd ocenia ten dokument pod względem formalnym, bowiem według dominującego stanowiska nauki i judykatury, wykluczone jest merytoryczne badanie, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło.

W tej sprawie dowodem przejścia uprawnień na rzecz wnioskodawcy miała być umowa sprzedaży wierzytelności zawarta w formie pisemnej w dniu 26 marca 2013 r. pomiędzy pierwotnym wierzycielem tj. (...) Spółka Akcyjna Oddział w (...) w W.. Dla spełnienia przesłanki określonej w art. 788 § 1 k.p.c., co do formy czynności prawnej, umowa ta winna więc zawierać urzędowe poświadczenie podpisu.

Wedle art. 96 pkt 1 ustawy z dnia (...)ze zm.) do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Zgodnie z kolei z art. 88 ustawy podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz zaznacza w sporządzonym dokumencie.

W myśl natomiast art. 129 § 2 k.p.c. poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza lub występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie np. radcy prawnego, nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu „źródłowego” o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c. dla dowodu z dokumentu. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...), podkreślając jednocześnie, że art. 129 § 2 k.p.c. znajduje odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu klauzulowym, a to z mocy art. 13 § 2 k.p.c.

Z powyższego wynika zatem, iż poświadczenie własnoręczności podpisu może odbyć się w dwojaki sposób: albo poprzez złożenie go w obecności notariusza albo też poprzez złożenie przed notariuszem oświadczenia, iż podpis złożony pod danym okazanym notariuszowi dokumentem został złożony przez nią – osobę składającą oświadczenie – własnoręcznie. Wnioskodawca powinien złożyć bądź oryginał takiego dokumentu wraz z oryginałem jego poświadczenia ewentualnie występujący w sprawie profesjonalny pełnomocnik bądź notariusz winien poświadczyć za zgodność z oryginałem kserokopie wymienionych powyżej dokumentów.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wnioskodawca przedłożył kserokopię umowy przelewu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego. Poświadczenie zgodności kopii z oryginałem przez radcę prawnego nie budzi zastrzeżeń. Zastrzeżenie budzi notarialne poświadczenie własnoręczności podpisów. Z poświadczeń do umowy z dnia 26 marca 2013 r. wynika, iż poświadczona została własnoręczność „podpisów na

załączonym dokumencie”. Sposób zaś połączenia arkuszy dokumentu nie jest prawidłowy. Klauzula poświadczeniowa może być umieszczona na odrębnej karcie (wówczas powinna być umieszczona za dokumentem (nigdy przed), trwale z nim połączona, spojona pieczęcią i parafowana), bądź na samym dokumencie, na jego końcu (J. B.P. M.Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej (...)(...)W niniejszej sprawie nie wskazuje na takowe trwałe połączenie aktu poświadczenia z dokumentem, pod którym złożone zostały podpisy. Nadto, z poświadczenia wynika, iż stwierdzona została jedynie własnoręczność podpisów a nie własnoręczność paraf złożonych na załącznikach do umowy. Przy braku trwałego połączenia, trudno w ogóle uznać przedłożone zestawienia za załącznik.

Wskazać trzeba, że trudność w wykazaniu takowego trwałego połączenia w przypadku posługiwania się przez wnioskodawcę poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopią można przewyciężyć choćby poprzez szczegółowe opisanie przez pełnomocnika wyglądu poświadczanego dokumentu w tym jego trwałego połączenia. Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (...)(...) radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu. Znakiem szczególnym dokumentu jest w omawianej sytuacji jego trwałe połączenie, które radca prawny może stwierdzić poświadczając za zgodność z oryginałem przedkładanej kserokopii.

Podkreślić również należy, iż wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 k.p.c. jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W tej sprawie wnioskodawca nie zdołał wykazać, by rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym. W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł o oddaleniu zażalenia, stanowiąc jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)